

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

HALUK ÖZDOĞAN BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2018/1340)

Karar Tarihi: 3/4/2019

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN
Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR
Serruh KALELİ
Hicabi DURSUN
Hasan Tahsin GÖKCAN
Raportör Yrd. : Zehra GAYRETLİ
Başvurucu : Haluk ÖZDOĞAN
Vekili : Av. Orhan ASLAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ceza davasında esaslı talep ve görüşlerin değerlendirilmemesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 16/1/2018 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüş bildirmemiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:
8. 1976 doğumlu olan başvuru, olay tarihinde İstanbul'da ikamet etmektedir.

9. Başvurucu pek çok ülkede faaliyet gösteren Hizb-ut Tahrir isimli örgütün üyesi olduğu gerekçesiyle (kapatılan) İstanbul14. Ağır Ceza Mahkemesinin (CMK mülga 250. madde ile görevli) 24/1/2013 tarihli kararıyla 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırılmıştır. Karar gerekçesinin ilgili kısımları şöyledir:

"...Sanıkların aşağıda ayrı ayrı hukuki durumlarının değerlendirilmesinde anlatılacağı üzere, esasen sanıkların ekseriyeti Hizb-ut Tahrir örgütünün üyesi olduklarını ve nihai amaçlarının " Raşidi hilafet" devleti kurmak olduğunu ve tüm dünya Müslümanlarının kurulacak bu devlet çatısı altında toplanmasını gerektiğini ancak teröre bulaşmadıklarını söylemektedirler. Yukarıda numarası belirtilen yargıtay içtihadı ışığında değerlendirildiğinde, yeni bir devlet kurmayı amaçlayan kişilerin mevcut Türkiye Cumhuriyeti devletini yıkmadan bunu başaramayacakları eşyanın tabiatındandır. Ayrıca sanıkların düzenlemek istedikleri konferansı halifeliğin kaldırıldığı güne denk getirerek Türkiye'de belli bir güce ulaşmaları nedeniyle Türkiye yapılanmasını duyurma amacına yönelik olduğu düşünüldüğünde örgütün belli bir örgütsel güç ve sayıya ulaştığında da silahlı mücadeleye başvuracakları izahtan varestedir.

...

Sanığın savunmasında Hizb-ut Tahrir üyeliğini inkar etmemektedir. Aksine tevilli şekilde Hizb-ut Tahtir terör örgütünün tüm dünyada örgütlendiğini yasal olduğunu ülkemizde de yasal olması gerektiğini savunmaktadır. Sanığın üzerinden çıkan dökümanlar, tape kayıtları ve tevilli savunmaları birlikte değerlendirildiğinde sürekli olarak yoğun bir şekilde örgütsel faaliyet olan, konferans, halaka, basın açıklaması v.b eylemler içerisinde olduğu iç dünyasında kabul ettiği Hizb-ut Tahrir terör örgütü üyeliğini bu eylemleri ile dışa vurduğu, terör örgütünün amaçlarını benimsediği, hiyerarşik yapıya dahil olduğu kanaatine varıldığından aşağıda gösterildiği şekilde cezalandırılmasına karar verilmesi gerektiği vicdani kaniya varılmıştır.

10. Anılan karar, Yargıtay 16. Ceza Dairesince 19/10/2017 tarihinde onanmıştır. Başvurucu, onama kararından 9/1/2018 tarihinde haberdar olduğunu belirtmiştir.

11. Başvurucu 16/1/2018 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

12. Hizb-ut Tahrir örgütü ile ilgili mahkeme kararları için *Yılmaz Çelik* ([GK], B. No: 2014/13117, 19/7/2018, §§ 24-29) kararına bakılabilir.

IV. İLGİLİ HUKUK

13. İlgili hukuk kaynakları için *Yılmaz Çelik* (aynı kararda bkz. §§ 30, 31) kararına bakılabilir.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

14. Mahkemenin 3/4/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

15. Başvurucu; Hizb-ut Tahrir isimli oluşumun bir terör örgütü olmadığını, bu oluşumun şiddet içeren herhangi bir faaliyetinin bulunmadığını belirterek silahlı terör örgütü

üyeyi olma suçundan mahkûmiyetine karar verilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu ayrıca ilk derece mahkemesinin delil olarak hükme esas aldığı dergi ve broşürlerin ne şekilde suç oluşturduğunu da gerekçeli kararında açıklamadığını iddia etmiştir.

B. Değerlendirme

16. Anayasa'nın "*Hak arama hürriyeti*" kenar başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

17. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

18. Anayasa Mahkemesi aynı mahiyetteki şikâyetleri *Yılmaz Çelik* (aynı kararda bkz. §§ 45-62) kararında incelemiştir. Anayasa Mahkemesi, derece mahkemelerinin kararlarında Hizb-ut Tahrir'in bir terör örgütü olarak kabul edilmesine ilişkin olarak yeterli bir değerlendirme yapılmadığını ve derece mahkemelerinin bazı şablon cümlelerin tekrarı görünümünde olan kararlarını hangi temele dayandırdıklarını yeterince açık olarak belirtmediklerini tespit etmiştir. Anayasa Mahkemesi ilave olarak Hizb-ut Tahrir örgütünün bir terör örgütü olup olmadığına yönelik olarak derece mahkemelerinin ve Yargıtayın hiç değilse bir kere değerlendirmede bulunması, gerekçelerini başvurusunun temel iddiaları ile mahkemelerin resen tespit edecekleri ve yargılamanın doğasının gerektirdiği sorulara cevap verebilecek nitelikte hazırlaması gerekirken bunu yapmadıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu gerekçeyle de Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamında gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

19. İlk derece mahkemesinin başvurusunun mahkûmiyetine ilişkin kararının gerekçesi ile Yargıtay ilamı incelendiğinde Hizb-ut Tahrir'in bir terör örgütü olarak kabul edilmesine ilişkin olarak yeterli bir değerlendirme yapılmadığı, gerekçelerin başvurusunun temel iddialarını karşılamadığı, mevcut başvuruda da anılan *Yılmaz Çelik* kararından ayrılmayı gerektiren bir yön bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle başvurusunun Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamında gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

20. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvurusunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir..."

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

21. Başvurucu, ihlalin tespiti ve tazminata hükmedilmesi talebinde bulunmuştur.

22. Başvurucunun Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı kapsamında *gerekçeli karar hakkının* ihlal edildiği sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla somut başvuruda ihlalin mahkeme kararından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

23. Bu durumda *Yılmaz Çelik* kararında da belirtildiği üzere (aynı kararda § 69) gerekçeli karar hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Buna göre yapılacak yeniden yargılama ise 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda derece mahkemelerince yapılması gereken iş, öncelikle ihlale yol açan mahkeme kararının ortadan kaldırılmasından ve ihlal sonucuna uygun yeni bir karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

24. Adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunduğu sonucuna varıldığından tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

25. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 294,70 TL harçtan ve 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.769,70 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,**

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki gerekçeli karar hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE,**

C. Kararın bir örneğinin gerekçeli karar hakkı ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere (kapatılan) İstanbul 14. Ağır Ceza Mahkemesinin (E.2009/306, K.2013/11) dosyalarının devredildiği mahkemeye **GÖNDERİLMESİNE,**

D. 294,70 TL harçtan ve 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.769,70 TL yargılama giderinin **BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,**

Başvuru Numarası : 2018/1340

Karar Tarihi : 3/4/2019

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 3/4/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN